

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 14 marca 2016 r.

Adam Bodnar

II.514.5.2015.KLS

Pan

Zbigniew Ziobro

Minister Sprawiedliwości

Uprzejmie informuję, że w moim zainteresowaniu pozostaje problematyka art. 56a Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, a przede wszystkim możliwość złożenia zażalenia na niewniesienie przez straż gminną wniosku o ukaranie.

Zgodnie z art. 56a kpsw: „Jeżeli nie zachodzą okoliczności określone w art. 27, osobie, która złożyła zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia, przysługuje zażalenie do organu nadrzędnego na niewniesienie wniosku o ukaranie”. Rzecznik Praw Obywatelskich w wystąpieniu do Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 maja 2014 r. wskazał, że w strukturze straży gminnej, która zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (t.j. Dz. U. z 2013 r., Nr 1383) jest jednostką organizacyjną gminy, nie przewidziano organów regionalnych, czy centralnych (np. będących odpowiednikami komendanta wojewódzkiego Policji). Zgodnie natomiast z art. 9 ust. 2 ww. ustawy nadzór nad działalnością straży gminnej w zakresie realizacji niektórych jej uprawnień sprawuje wojewoda przy pomocy komendanta wojewódzkiego Policji działającego w jego imieniu. Pracownicy komendy wojewódzkiej Policji na podstawie pisemnego upoważnienia Wojewody, sprawując nadzór nad działalnością straży, przeprowadzają także czynności kontrolne w tym zakresie. Prawodawca nie wskazał jednakże, który podmiot jest legitymizowany do rozpatrywania zażaleń na postanowienia straży gminnej w sprawach dotyczących wykroczeń. Wojewoda w postępowaniu w sprawach o wykroczenia nie posiada statusu oskarżyciela publicznego, zatem trudno byłoby uznać go, za władnego do rozpatrywania zażaleń na decyzje procesowe straży gminnej. Brak jest również podstaw

normatywnych, aby uznać, że komendant wojewódzki Policji jest, w rozumieniu art.56a kpsw, organem nadrzędnym wobec straży gminnej. Z tego może wynikać przekonanie o luce prawnej, która uniemożliwia skuteczne złożenie zażalenia na niewniesienie przez straż gminną wniosku o ukaranie.

Analiza stanu prawnego wskazuje, że w systemie prawa przewidziano instytucję dającą możliwość rozwiązania ww. problemu. Zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych, na zastosowanie i sposób przeprowadzenia czynności, o których mowa w art. 12 ustawy, przysługuje zażalenie do prokuratora. W art. 12 ust. 1 pkt 5 ustawy o strażach gminnych wskazano, że strażnik ma prawo do dokonywania czynności wyjaśniających, kierowania wniosków o ukaranie do sądu, oskarżania przed sądem i wnoszenia środków odwoławczych - w trybie i zakresie określonych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia. W tym stanie rzeczy możliwa jest wykładnia, według której na podstawie art. 56a kpsw. w zw. z art. 20 i art. 12 ust. 1 pkt 5 ustawy o strażach gminnych, zażalenie na niewniesienie wniosku o ukaranie należy złożyć do prokuratora. Problematiczna jest jednak relacja art. 56a kpsw i art. 20 ustawy o strażach gminnych. Kodeks wskazuje na możliwość złożenia zażalenia do organu nadrzędnego, a takim prokurator w stosunku do straży gminnej nie jest. Nadrzędności prokuratora nie ustanawia art. 20 ustawy o strażach gminnych, normujący tylko możliwość złożenia zażalenia na czynności straży gminnej.

W tym stanie rzeczy, zwracam się do Pana Ministra z prośbą o interpretację ww. przepisów oraz rozważenie potrzeby podjęcia działań legislacyjnych, których następstwo będzie stanowić nowelizacja obowiązujących przepisów w taki sposób, aby zapewnić *expressis verbis* obywatelom zawiadamiającym o popełnieniu wykroczeń możliwość złożenia zażalenia na podstawie art. 56a kpsw w sytuacjach, gdy straż gminna jest organem, który nie wystąpił z wnioskiem o ukaranie sprawców wykroczeń.

Podpis na oryginale